

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šance pro Šluknovský výběžek

Klíčová aktivita č. 3

Vzdělávací opora MK - 01

Multikulturalismus

Autor: Mgr. Andrea Angelová

Varnsdorf 2013

Projekt „**Šance pro Šluknovský výběžek**“
reg. č. CZ.1.07/3.1.00/37.0030

Realizátor: Vyšší odborná škola a Střední škola, Varnsdorf, příspěvková organizace

Partner: Střední lesnická škola a Střední odborná škola sociální, Šluknov, příspěvková organizace

OBSAH:

1. NÁRODNOSTNÍ A KULTURNÍ MENŠINY V ČR.....	3
1.1 ROMSKÁ NÁRODNOSTNÍ MENŠINA	3
1.2 NĚMECKÁ NÁRODNOSTNÍ MENŠINA.....	5
1.3 SLOVENSKÁ NÁRODNOSTNÍ MENŠINA	5
2. ZÁKLADNÍ PRÁVA A SVOBODY.....	6
2.1 LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD – PRINCIPY PRO SOUŽITÍ LIDÍ RŮZNÝCH NÁRODNOSTÍ, ETNICKÉ A NÁBOŽENSKÉ PŘÍSLUŠNOSTI	6
3. PŘIJÍMÁNÍ DRUHÉHO ČLOVĚKA	9
3.1 PŘÍKLADY ODLIŠNOSTÍ	9
4. TOLERANCE A RESPEKT K ODLIŠNOSTEM	11
4.1 PRAVIDLA NAPOMÁHAJÍCÍ TOLERANCI	11
4.2 ŘEŠENÍ KONFLIKTŮ.....	12
5. PŘEHLED POMÁHAJÍCÍCH INSTITUCÍ V REGIONECH (ABECEDNĚ)	13
6. SLOVNÍČEK ZÁKLADNÍCH POJMŮ	15
7. SOUŽITÍ LIDÍ VE ŠLUKNOVSKÉM VÝBĚŽKU A V DALŠÍCH REGIONECH – K ZAMYŠLENÍ A K DISKUSI.....	18
8. POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE	23
9. PŘÍLOHY	24

Kontakt na mentora:

--

1. Národnostní a kulturní menšiny v ČR

Pojmy „národnostní menšina“, „kulturní menšina“, „etnická menšina“ se docela často používají, proto je dobré znát jejich přesný význam.

Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.

(takto je to napsané v zákoně 273/2001 Sb. o právech příslušníků národnostních menšin)

Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.

V České republice se vyskytují tyto národnostní menšiny (řazeno abecedně):

- Bulharská národnostní menšina
- Chorvatská národnostní menšina
- Maďarská národnostní menšina
- Německá národnostní menšina
- Polská národnostní menšina
- Romská národnostní menšina
- Rusínská národnostní menšina
- Ruská národnostní menšina
- Řecká národnostní menšina
- Slovenská národnostní menšina
- Srbská národnostní menšina
- Ukrajinská národnostní menšina

Vzhledem k regionům, ve kterých probíhá náš projekt, se v dalším textu budeme zabývat pouze vybranými menšinami.

1.1 Romská národnostní menšina

Na území dnešní České republiky přicházeli Romové od konce 14. století. Dnes zde žije několik větví romského národa. Nevýznamnější a nejpočetnější skupinou jsou Slovenští Romové, kteří přišli po 2. světové válce, během které byla většina původních českých Romů zavražděna. Další významnou větví romského národa jsou Olašští Romové. Při sčítání lidu v roce 2011 se k romské národnostní menšině přihlásilo 13 150 obyvatel, přičemž romštinu jako svůj rodný jazyk uvedlo celkem 40

370 obyvatel. Romové patří mezi skupiny, které jsou výrazně postižené sociálním vyloučením. Toto sociální vyloučení znamená především: nízkou úroveň dosaženého vzdělání, vysokou nezaměstnanost a kriminalitu. Většinová společnost proto výrazně projevuje silně protiromské naladění. Romština se dělí na několik dialektů, celkem má kolem dvou milionů mluvčích. Mnoho Romů však za svůj mateřský jazyk považuje češtinu nebo mluví smíšeným jazykem, který je kombinací romštiny a češtiny.

Přehled organizací zabývajících se romskou menšinou

Sociální poradenství a pomoc

- Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje
- Sociálně-právní poradna. Obč. sdružení přátel města Milovic

Lidská práva

- Občanské sdružení za lidská práva Romských občanů
- Občanské sdružení ROMODROM
- Výbor pro odškodnění romského holocaustu
- Nadace Tolerance
- Hnutí občanské svobody a tolerance
- Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
- Dokumentační středisko pro lidská práva
- Helsinské občanské shromáždění
- Sdružení Dženo

Kultura

- Muzeum romské kultury
- Občanské sdružení Slovo 21
- Společnost přátel časopisu Romano Džaniben
- Nadace Díla pro národ
- Sdružení olašských Romů v ČR
- Matice romská
- Občanské sdružení Khetane-Spolu
- Galerie Romale

Vzdělávání

- Romská střední škola sociální v Kolíně
- Romské studentské informační centrum Athinganoi
- Open Society Fund Praha
- Nová škola, o.p.s
- Nadace Dr. Rajka Djuriče
- Společenství Romů na Moravě
- Nadace rozvoje občanské společnosti
- Nadace Mosty
- Společenství Romů na Moravě
- Sdružení dětí a mládeže Romů ČR
- Centrum romistiky
- Nadace Romane Čhave
- Čhavorikane luma

Volný čas

- Český západ
- Drom, romské středisko
- Lače čhave
- Dům romské kultury
- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež PAVLAČ
- Romodrom

Strany a sdružení

- Romská občanská iniciativa
- Demokratická aliance Romů ČR

1.2 Německá národnostní menšina

Na území dnešní České republiky přicházeli příslušníci německého národa v průběhu kolonizace českého pohraničí, tj. na sklonku 12. století. Němci se postupně zapojili do osídlení měst a stali se součástí vyšších společenských vrstev. V prvních letech Československa se k německé národnostní menšině hlásila téměř třetina obyvatelstva českých zemí. V roce 1945 došlo k vysídlení Němců z Československa. Přirozená migrace mezi Českem a Německem nastala až po roce 1989 a zejména po vstupu ČR do Evropské unie. Za příslušníky německé menšiny v Česku jsou Českým statistickým úřadem považováni občané České republiky hlásící se k německé národnosti a občané Spolkové republiky Německo, kteří mají v ČR krátkodobý či trvalý pobyt. Podle údajů z 1. 3. 2001 žije v ČR 39 106 občanů hlásících se k německé národnosti (0,4 % populace). V ČR žije 15 186 občanů Spolkové republiky Německo s krátkodobým či trvalým pobytem. V roce 1989 byla založena Německá škola v Praze (Deutsche Schule Prag). Tato škola zahrnuje mateřskou školku, základní školu a střední školu.

1.3 Slovenská národnostní menšina

Podle údajů z 1. 3. 2001 se v ČR hlásí 193 190 osob k slovenské národnosti (1,89% populace) – jde o třetí největší skupinu obyvatelstva podle národnosti. Dle informací z 31. května 2011 žije v Česku 78 977 cizinců se státním občanstvím Slovenska, kteří zde mají trvalý či jiný typ pobytu. Geografické usídlení Slováků v ČR je celoplošné, nejvíc již žije v Moravskoslezském kraji (42 357), Ústeckém (21 172), Jihomoravském (15 452), Středočeském (14 191), Karlovarském kraji (13 655) a v Praze (17 406). V těchto krajích jde převážně o Slováky a jejich potomky, kteří osídlovali pohraničí po roce 1945, jakožto reemigranti z Rumunska, Maďarska a Zakarpatské Ukrajiny. Do měst (např. Praha, Ostrava, Karviná) směřovala naopak migrace za prací na stavby.

2. Základní práva a svobody

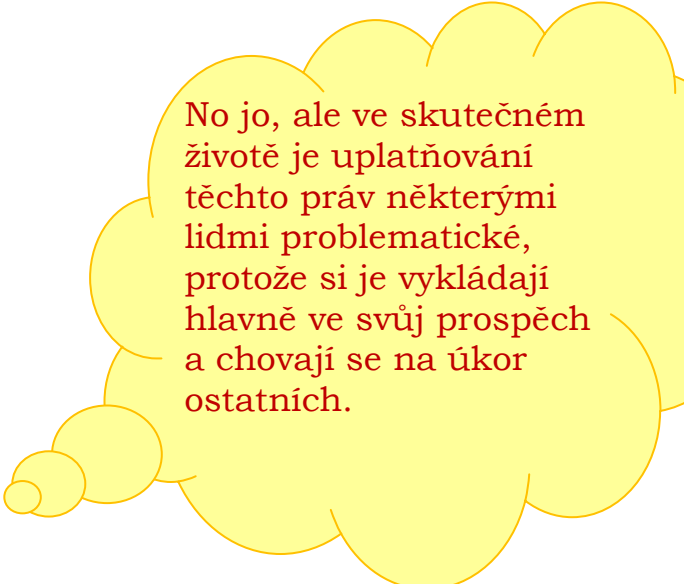
2.1 Listina základních práv a svobod – principy pro soužití lidí různých národností, etnické a náboženské příslušnosti

Listina základních práv a svobod je součástí ústavního pořádku České republiky.

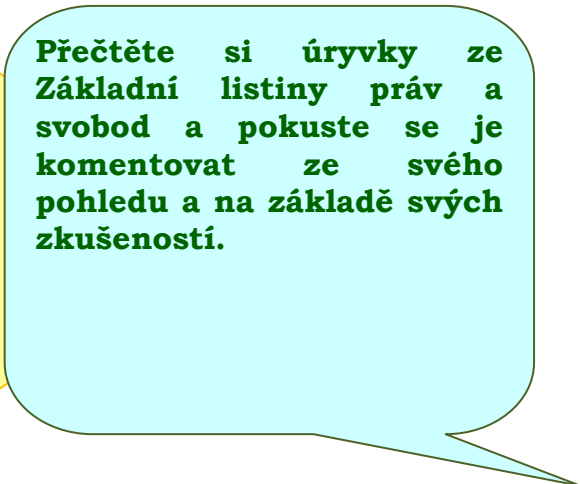
Většiny práv a svobod uvedených v Listině se může domáhat každý člověk, ale některá práva a svobody se týkají pouze občanů ČR – to znamená, že jsou vázaná na státní občanství.

V této kapitole vybíráme ustanovení Listiny, které se týkají soužití lidí. Je jasné, že mezi lidmi jsou velké rozdíly vyplývající z příslušnosti k různým skupinám. Ale základní věci máme všichni společné.

Mezi společné věci lidí právě patří jejich práva, svobody a z nich vyplývající povinnosti.

No jo, ale ve skutečném životě je uplatňování těchto práv některými lidmi problematické, protože si je vykládají hlavně ve svůj prospěch a chovají se na úkor ostatních.

Přečtěte si úryvky ze Základní listiny práv a svobod a pokuste se je komentovat ze svého pohledu a na základě svých zkušeností.

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

(Hlava první, článek 1)

Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

(Hlava první, článek 2)

Základní práva a svobody se zaručují všem bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy

pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

(Hlava první, článek 3)

Nikomus nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod.

(Hlava první, článek 3)

Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

(Hlava první, článek 4)

Každý je způsobilý mít práva.

(Hlava druhá, článek 5)

Každý má právo na život. Lidský život je hoden ochrany již před narozením. Nikdo nesmí být zbaven života.

Trest smrti se nepřipouští.

Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné.

(Hlava druhá, článek 6)

Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem.

Nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.

(Hlava druhá, článek 7)

Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života.

Každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě.

(Hlava druhá, článek 10)

Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.

(Hlava druhá, článek 11)

Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmu práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.

(Hlava druhá, článek 11)

Obydlí je nedotknutelné. Není dovoleno do něj vstoupit bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí.

(Hlava druhá, článek 12)

Svoboda pohybu a pobytu je zaručena.

(Hlava druhá, článek 14)

Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

(Hlava druhá, článek 15)

Každý má právo svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováváním obřadu.

(Hlava druhá, článek 16)

3. Přijímání druhého člověka

Každý jsme jiný, to je přirozené, normální a hlavně – nedá se s tím nic moc dělat.

V minulosti probíhaly na úrovni států i komunit pokusy potlačit individuální rozdíly mezi lidmi – nikdy se to nepovedlo. A vždy bylo k tomu použito násilí.

Jedinečnou osobnost z nás vytváří mix vrozených vlastností, vzdělání, výchovy, společenských pravidel, která zastáváme, zkušeností, názorů atd.

Rozdílnosti mezi lidmi způsobují, že jsou nám někteří lidé sympatičtí a jiný méně.

Najděte ve svém životě několik lidí, u kterých vám byly jejich rozdílné názory a vlastnosti sympatické a zkuste si naopak vzpomenout na lidi, kteří vám byli svou jinakostí nesympatičtí.

Diskutujte mezi sebou o těchto svých zkušenostech.

3.1 Příklady odlišností

Pár příkladů oblastí, ve kterých se lidé liší:

Schopnosti

- **rozumové schopnosti:** Projevují se např. v pohotovosti a plynulosti vyjadřování, v matematických úkolech, ve schopnosti řešit problémy.
- **schopnosti spojené s vnímáním:** Projevují se např. ve schopnosti představit si něco, poznávat tvary, orientovat se v prostoru.
- **psychomotorické schopnosti:** Projevují se v pohybové přesnosti, koordinaci, tempu, reakčním čase, atd.

Jak byste charakterizovali sami sebe z hlediska schopností?

Temperament

Temperament je vlastně vzrušivost – sílu a trvání reakcí konkrétního člověka na podněty. Uvedeme zde dvojice faktorů, které dal dohromady psycholog Guilford, abychom měli materiál k přemýšlení a diskusím o rozdílnostech mezi lidmi:

Sebedůvěra	☒	Pocity méněcennosti
Bdělost	☒	Nepozornost
Impulzivita	☒	Rozvážnost

Zdrženlivost	☒	Bezstarostnost
Objektivnost	☒	Přecitlivělost
Veselost	☒	Skleslost
Nervozita	☒	Klid
Stabilita	☒	Nevyrovnanost
Nesmělost	☒	Sebevědomost
Prosazování se	☒	Bojácnost
Společenská aktivita	☒	Soběstačnost
Společenská aktivita	☒	Společenská pasivita
Přátelskost	☒	Nepřátelskost
Tolerance	☒	Kritičnost
Mužskost	☒	Ženskost

Pro které z těchto vlastností máte pochopení a které vás rozčilují?

Odlišnosti mezi lidmi nejsou jejich chybami, ale jejich vlastnostmi.

Každý jsme jiný, proto je boj proti jinakosti zbytečný a vede k prohlubování konfliktů. Svět je složený z protikladů – ty se navzájem doplňují a vyvažují. Různost může být přínosná.

I ve vztazích mezi lidmi může být odlišnost zdrojem inspirace. Čím víc si vážíme své vlastní jedinečnosti, tím víc můžeme respektovat jedinečnost druhých.

Když s někým řešíme nějaký spor, můžeme rozhodnout, jestli budeme hledat řešení, nebo budeme raději hledat a nacházet další a další záminky, proč nelze konflikt vyřešit smírem.

4. Tolerance a respekt k odlišnostem

Lidé nejsou a nemohou být naprosto stejní. Také nejde skoro nikdy říct, že nějaký člověk je jednoznačně dobrý, nebo špatný. I ten samý člověk se v různých situacích chová různě.

V jedné písničce se zpívá „...že je pár věcí, za které se stydíme...“. Každý z nás má své světlé i temné stránky.

4.1 Pravidla napomáhající toleranci

Během tisíciletí vývoje lidské společnosti vznikla určitá pravidla, která jsou univerzální a pomáhají lidem vyrovnat se s odlišnostmi ostatních. Pomáhají k toleranci.

Vybíráme pro vás několik těchto pravidel. Můžete o nich přemýšlet, dosazovat si do nich sami sebe, nebo lidi, které znáte. Také můžete na základě těchto pravidel diskutovat při setkáních s poradci projektu.

Chovejte se k jiným tak, jak chcete, aby se jiní chovali k vám.

Vžijte se do postavení druhého.

Chovejte se tak, jak se chovají lidé, kteří jsou vám zvláště příjemní, sympatičtí.

Všímejte si druhých, reagujte na ně, nebuďte lhostejní a zahledění do sebe.

Nemluvte jen o sobě, mluvte i o tom, co zajímá druhé.

Za všech okolností, i těch kritických, jedněte s úctou, zdvořile.

Hlídejte si, abyste ve vztazích s ostatními více nebrali, než dávali.

Nevyhýbejte se spolupráci s lidmi, kteří vám nejsou úplně sympatičtí.

4.2 Řešení konfliktů

Konflikt je možné vyřešit třemi různými způsoby:

- **vítězství - vítězství** (tj. řešení, kdy prospěch mají obě strany)
- **vítězství - porážka** (tj. řešení, kdy jedna strana má prospěch na úkor druhé)
- **porážka - porážka** (tj. řešení, kdy prospěch nemá ani jedna strana)

Ideální variantou je: **VÍTĚZSTVÍ – VÍTĚZSTVÍ**

(většinou předpokládá kompromis)

Velmi často se konflikt mezi lidmi projevuje hádkou. Jako podklad pro diskusi vám uvedeme několik pravidel, jak lze zvládnout hádku, aby to bylo užitečné pro obě strany.

Jak se správně hádat?

- 1. Dohodněte se s tím druhým na nějakém čase, kdy si o věci promluvíte.**
Vyhněte se hádkám v nevhodných situacích, jako je hádání se před lidmi, kteří do konfliktu nepatří.
- 2. Pojmenujte své pocity**
Říkejte, co vám vadí a jak se při tom cítíte. Např. „Když mi řvete pod okny, ruší mě to a dostávám na vás vztek.“
- 3. Pojmenujte změnu**
Řekněte si vzájemně, co by se mělo konkrétně změnit – jasně to pojmenujte. Např. „Přál bych si, byste mi neřvali pod oknem“.
- 4. Neurážejte nikoho**
Správná hádka má být věcná, nepatří do ní urážky, nadávky, připomínání minulých průšvihů, slova, která nejdou vzít zpět.
- 5. Klidně přiznejte také vlastní chyby**
Chyby jsou přirozené a nikdo se jim nevyhne. Také my máme svůj podíl na konfliktech.
- 6. Naslouchejte tomu druhému. Nezavírejte uši, když on mluví.**
Hádka má být rozhovorem, ne dvěma monology lidí, kteří se vlastně neposlouchají.
- 7. Na konci hádky se usmířte a oceňte**
Cílem hádky není absolutní vítězství jednoho a ponížení druhého. Pokud je to možné, oceňte toho druhého – řekněte mu, co se vám na něm líbilo, čeho si vážíte.

5. Přehled pomáhajících institucí v regionech (abecedně)

Agentura Pondělí

Poskytuje sociální služby lidem se zdravotním postižením ve Šluknovském výběžku.

<http://www.agenturapondeli.cz/>

Agentura pro sociální začleňování

Agentura pro sociální začleňování podporuje obce při začleňování obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Působí mimo jiné v Ústeckém kraji.

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/>

CEDR – komunitní centrum

CEDR – komunitní centrum, občanské sdružení podporuje vzdělanost, profesní rozvoj, zaměstnanost, dobrovolnictví, odstraňování bariér na trhu práce, integraci minorit do společnosti a zamezení sociálnímu vyloučení osob. Působí v regionu Šluknovského výběžku a regionu Českého Švýcarska.

<http://www.os-cedr.cz/>

Centrum sociálních služeb Děčín

Intervenční služby: pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, sociálně terapeutické činnosti, poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

<http://www.cssdecin.cz/index.php>

KOSTKA – komunitní centrum Krásná Lípa

Nabízí: vzdělávání, přístup na internet a PC, terénní sociální práci, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odborné sociální poradenství, praní a žehlení prádla, kontaktní místo služby podporovaného bydlení, občansko - právní poradnu, dobrovolnické centrum, lokálního konzultanta Agentury pro soc. začleňování, komunitní plánování Šluknovského výběžku

<http://www.komunitnicentrum.com/>

Terénní práce Šluknov

„Klademe důraz na individuální pomoc, podporu a poradenství klientům při uplatňování jejich práv a oprávněných zájmů. Činnosti spojené s řešením klientova problému nevykonáváme bez vědomí klienta a za klienta. Klient se podílí na řešení své problémové situace společně s pracovníkem. Neposkytujeme finanční prostředky. Rovněž se snažíme zapojit klienta do širších sociálních struktur.“

http://www.prosluknovsko.cz/index.php?id=4781&id_sluzby=192

Oblastní charita Rumburk

www.charitarumburk.cz

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva

Přehled nabízených služeb: komunitní centrum Šluknov, odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy.

www.poradna-prava.cz

Rytmus – agentura osobní asistence a sociální rehabilitace

„Naše organizace poskytuje služby - SOCIÁLNÍ REHABILITACE A OSOBNÍ ASISTENCE, které jsou zaměřeny na posílení kompetencí, schopností a dovedností člověka, aby mohl využívat běžné společenské zdroje a fungovat v přirozeném prostředí – oblastech společenského života a zaměstnání. Našimi klienty jsou lidé se sociálním či zdravotním znevýhodněním, mladí lidé opouštějící institucionální zařízení a lidé, kteří potřebují podporu směřující k získání a udržení si zaměstnání.“

www.rytmusd.org

Selesiánský klub mládeže Rumburk – Jiříkov

Přehled nabízených služeb: Mateřské centrum Kořátko, Probační program, Zájmová činnost v Jiříkově, Zavináč – klub pro mládež.

<http://skmrumburkjirikov.sdb.cz>

6. Slovníček základních pojmů

ASIMILACE

Asimilace je proces, při kterém jsou jednotliví lidé nebo skupiny odlišné kulturní příslušnosti absorbováni kulturou většinové společnosti. Ve státech, kde je prosazována asimilace, převládá požadavek na přizpůsobení menšin kultuře většinové společnosti. V tomto prostředí není vítána různost a rozmanitost. Politiku asimilace náš stát neprosazuje, ale jednotliví lidé mohou být o užitečnosti asimilace přesvědčeni.

ETNIKUM

Slovo *etnikum* se používá k pomyslnému rozdělení lidí na skupiny pomocí kulturně vyjádřených totožností a odlišností jejich členů. Etnika lze rozlišovat např. na základě těchto znaků: jazyk, rasa, kultura, soc. struktura.

GHETTO

Ghetto je část města, kde žijí lidé stejného náboženského, národnostního či rasového původu ap., a to buď dobrovolně, nebo nedobrovolně. Ghettem se označuje ta část města, ve které žije přes 30 % těchto obyvatel.

INTEGRACE

Na rozdíl od asimilace je integrace procesem, při kterém se obě strany – minorita i majorita, něčeho vzdávají, aby zároveň něco získaly. Konkrétně to znamená, že např. imigrant se přizpůsobuje základním pravidlům většinové společnosti a naopak většinová společnost imigrantům přiznává prostor pro zachování některých prvků jejich kultury. Tento princip se prosazuje v současné době v České republice.

INTERKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Je to takové vzdělávání dětí i dospělých, které respektuje realitu pestré, multikulturní společnosti, jakou je do značné míry i společnost v České republice. Interkulturní vzdělávání se snaží dosáhnout u lidí pochopení a respektu k odlišnostem. Snaží se naučit lidi komunikovat a spolupracovat bez ohledu na odlišnosti. Interkulturní vzdělávání nezdůrazňuje na prvním místě odlišnosti, ale snaží se ukázat zejména to, co je všem lidem společné, co je spojuje. Důležitou součástí interkulturního vzdělávání je boj proti předsudkům a stereotypům.

MENŠINA

Menšinou označujeme skupinu osob, která se odlišuje od okolní "většinové" společnosti a obvykle se i sama jako skupina chápe.

Významné druhy menšin jsou:

- etnická menšina, obvykle vymezená jazykem a kulturou;
- národnostní menšina, úředně uznávaná etnická menšina;
- náboženská menšina, určená náboženským vyznáním;
- jazyková menšina, pokud není zároveň i menšinou etnickou (například francouzsky a italsky hovořící obyvatelé Švýcarska).

MULTIKULTURALISMUS

Multikulturalismus je myšlenkový a politický směr, podle kterého mohou v jednom státě společně žít jednotliví lidé, ale i skupiny s různou kulturou. Multikulturalismus zdůrazňuje přirozenost a užitečnost kulturní rozmanitosti pro společnost a stát. Uplatňuje se hlavně tam, kde lidé pocházejí z rozdílného kulturního prostředí. Multikulturalismus znamená též úsilí o vytvoření pluralitní společnosti zahrnující množství odlišných sociokulturních skupin. Soužití je založeno na principech tolerance, respektu, dialogu a konstruktivní spolupráce. Důležitou složkou a nástrojem multikulturalismu je interkulturní výchova

MIGRACE

Migrace je pohyb obyvatelstva, při němž dochází ke změně bydliště uvnitř nebo přes hranice libovolné administrativní jednotky v nejčastějším užití uvnitř státu či států, kde jsou podobné či stejné ekonomické podmínky či platí podobné či stejné politické či náboženské zákony. Migrace může mít či má značné ekonomické, kulturní a populační důsledky, je to jeden z nejdůležitějších regionálních procesů.

Migrací je označován proces prostorového přemísťování osob přes hranice, spojený se změnou místa bydliště na dobu kratší či delší, případně natrvalo. Podle směru migrace se rozeznává emigrace (vystěhování) a imigrace (přistěhování). Každý individuální pohyb nabývá ovšem obou těchto forem – z jedné oblasti se emigruje, do druhé se imigruje. Je nutné rozlišovat mezi migrací a ostatními formami prostorového pohybu, které vedou pouze k dočasné změně bydliště - dojíždka, vyjíždka, cestování. Pro všechny formy prostorových pohybů obyvatelstva se používá souhrnný pojem mobilita (hybnost).

Migrací vnitřní označujeme pohyby uvnitř hranic vymezené oblasti – vnitrostátní migrace. Migrací vnější rozumíme trvalý, dlouhodobý či krátkodobý proces přesunu jednotlivců či skupin lidí v prostoru přes hranice země – mezinárodní migrace. Migrant je každý člověk, který překročí mezinárodně uznávané hranice a zůstává v jiné zemi déle než rok (dle definice OSN). Dobrovolná migrace vyplývá z vlastní iniciativy migranta. Můžeme hovořit o migraci individuální, kolektivní, případně masové. Exodus (hromadná migrace) může být vyvolán přírodní katastrofou nebo válkou. Nedobrovolná migrace zahrnuje vyhoštění, evakuaci (vyklizení za účelem ochrany).

IMIGRACE

O imigraci mluvíme, když jde o pohyb přes hranice státu či států, kde jsou podobné či stejné ekonomické podmínky či platí podobné či stejné politické či náboženské zákony do státu, v němž jsou podmínky z některého zmíněného důvodu výrazně výhodnější.

EMIGRACE

O emigraci mluvíme, když lidé mají na vybranou, kde chtějí žít. Pokud jde o případy, kdy si lidé nemohou vybrat nebo by museli změnit například náboženství, mluvíme o vyhnaní a o exulantech a v některých souvislostech se

spíše používá termín vyhnanci. Příčiny vystěhování opět mohou být ekonomické, politické nebo náboženské či kombinací několika.

NÁROD

Někdo považuje národy za biologicky dané, rasově jednotné komunity nucené bojovat o své přežití s ostatními – nepřátelskými národy (např. nacisté). Podle jiného vzoru je spojujícím prvkem národa společný jazyk a sdílené tradice, ale též legitimní politické aspirace na sebeurčení a samosprávu.

RASISMUS

Rasismus je přesvědčení, že některé rasy jsou ze své podstaty nadřazené a jiné podřazené. Na základě biologických charakteristik je lidem přisuzováno vyšší nebo nižší postavení a dále jsou s těmito znaky spojovány morální, intelektuální a jiné charakteristiky, které nemají s fyzickou stavbou těla žádnou opodstatněnou souvislost.

UPRCHLÍK

Uprchlík (také běželec) je člověk, který opustil svůj stát kvůli místní neutěšené situaci. Uprchlíci se dělí mezi ekonomické uprchlíky (utekli kvůli špatné hospodářské situaci své země), politické uprchlíky (utekli kvůli represivnímu režimu ve své zemi) nebo válečné uprchlíky (utekli kvůli válečné situaci ve svojí zemi).

UTEČENEC

Utečenec je člověk, který nedobrovolně opustil svoji rodnou zemi nebo stát, kde žil, protože je pronásledován, nebo proto, že je v jeho zemi špatná politická situace případně i válka. Zatímco emigrant opouští svoji zemi často pouze za lepšími ekonomickými podmínkami, utečenec je nucen opustit zemi, neboť se nachází ve stavu, kdy je ohrožen jeho život. Podle oficiálních kritérií je utečenec cizinec, kterému bylo přiznáno postavení utečence z důvodu opodstatněné obavy z pronásledování pro rasovou, národnostní nebo náboženskou příslušnost, pro příslušnost k určité sociální skupině nebo proto, že zastává určité politické názory, pro které se nechce nebo nemůže vrátit do státu, ve kterém má své státní občanství, nebo do státu svého posledního trvalého pobytu.

7. Soužití lidí ve Šluknovském výběžku a v dalších regionech – k zamyšlení a k diskusi.

Vybrali jsme 10 článků a rozhovorů, které se týkají problémů v soužití většiny a menšiny v našem regionu. Tyto články jsou v druhé části sešitu otištěny celé a je u nich připojený i internetový odkaz, kdybyste si chtěli najít celé znění i s obrázky.

V první části sešitu, která je diskusní, vybíráme z těchto deseti článků a rozhovorů citáty (jsou zažlucené) a nabízíme vám otázky k úvahám a případně i k diskusi s lektorem v rámci výuky v modulu Multikulturalismus.

Patří k ukázce č. 1

V ukázce č. 1 je rozhovor se starostou Varnsdorfu panem Martinem Loukou z 5. března 2012. Hned na začátku dostává starosta otázku „Jaká je ve městě nálada?“ a odpovídá: „Nemyslím si, že by se to uklidnilo. Stav je setrvalý. Je zde pořád jiskřička, která se může menším nebo větším problémem rozhořet.“

- **Různé „jiskřičky, které mohou rozhořet konflikt“, se asi zase objeví. Co by podle vás pomohlo, aby tyto incidenty nepřerostly do velkého průšvihů?**
- **Kdybyste teď mohla (mohl) mluvit se starostou, co byste mu poradila (poradil)?**
- **Přestavte si, že zrovna vás vybrali obyvatelé, abyste vedla (vedl) vyjednávání se zástupcem Romů s cílem najít dohodu, která přinese klid. Na které společné zájmy byste apelovala (apeloval)? O co byste asi opřeli společnou dohodu?**

Celou ukázkou č. 1 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 1

Starosta Varnsdorfu Martin Louka odsuzuje v rozhovoru fámy, které vypouštějí někteří lidé, aby zhoršili situaci, aby obnovili konflikty. Zmiňuje vymyšlené znásilnění dcery jednoho z místních vietnamských obchodníků a přepadení poštovní doručovatelky.

- **Čím jsou podle vás fámy nebezpečné?**
- **Může rozšíření fámy nějak ohrozit i vaši rodinu?**

Patří k ukázce č. 2

V druhé ukázce je článek „**Soužití Čechů s Romy pálí lidi v Ústeckém kraji víc než nezaměstnanost**“. Na jednom místě říká tisková mluvčí Ústeckého kraje: „*Obava z kriminality se projevuje i v pocitu, že se lidem nežíje v kraji nejlépe, a v tom, že k němu nemají nijak silný vztah.*“

- **Lidi se většinou shodnou na tom, že mezi Romy je dost rodin, které chtějí žít v klidu. Co si o tom myslíte vy? Znáte nějakou takovou rodinu?**
- **Co by se muselo stát, abyste se ve svém kraji cítila (cítil) o hodně líp? Co si myslíte, že by na tuto otázku odpověděla Romka – maminka tří dětí?**
- **Co si myslíte, že máme společného s Romy v prožívání domova?**

Patří k ukázce č. 2

V článku v ukázce č. 2 se mluví o průzkumu, který si nechal udělat krajský úřad. Ukázalo se, že více než polovina lidí považuje soužití Čechů a Romů za závažnější problém než nezaměstnanost a kriminalitu. Hejtmanka Jana Vaňhová to komentovala slovy „*Jsou to dlouhodobé problémy, jejichž řešení se neobejde bez aktivnějšího přístupu vlády.*“

- **Vláda by měla být aktivnější, to se shodneme. Ale jakou aktivitu by měli projeviti sami Romové? A co bychom měli pro zlepšení udělat my?**
- **Máte spíš pocit, že pro řešení situace, musí přijít zásah ze shora, nebo změna – aby byla dlouhodobá – musí přijít od lidí?**

Celou ukázkou č. 2 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 3

Ve třetí ukázce je článek „**Nový Bor má opět asistenty prevence kriminality**“. V článku se např. píše: *Asistenti v žádném případě nesuplují činnost strážníků, ale jsou jim v některých činnostech nápomocní. Mají například pomáhat efektivně zvládat náročné a konfliktní situace či komunikaci a jednání s osobami ohroženými sociálním vyloučením,* uvedl pro ČTK velitel novoborských strážníků. Miroslav More a Miroslav Tancoš by navíc měli i preventivně působit proti záškoláctví Romů. Loni také romská hlídka dohlížela na sběrný kovů, chodila řešit problémy na ubytovny, mluvila se skupinkami mladých v parku. Nyní se podle Zemance osvědčila také při kontrolách místních restaurací a heren.

- **Myslíte si, že by asistenti prevence kriminality byli užiteční i u vás?**
- **Asistenti z Nového Boru se jmenují Miroslav More a Miroslav Tancoš. Představte si, že byste měl (měla) možnost s nimi mluvit. Na co byste se jich zeptal (zeptala)?**

Celou ukázkou č. 3 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 4

Ve čtvrté ukázce je článek „**Gymnazisté z Broumova doučovali romské děti, získali cenu od miliardáře Kellnera a Nadace VIA**“. Píše se tam o 20 žácích gymnázia v Broumově, kteří společně se svou učitelkou věnovali svůj volný čas romským a dalším dětem ze sociálně vyloučených rodin.

- **V článku je zmíněn prvňáček, který si přál propadnout, jen aby za ním dál chodila studentka a doučovala ho. Které potřeby mají podle vás malé děti společné, ať už jsou z bílých nebo romských rodin?**
- **V čem jsou romské děti stejné jako ostatní děti? A v čem jsou podle vás jiné?**
- **Má cenu podchycovat malé děti ze sociálně vyloučených rodin?**
- **Představte si, že by Kellner chtěl investovat ve vašem bydlišti s cílem podpořit dlouhodobé změny k lepšímu. Co byste mu doporučila (doporučil)? Nezapomeňte, že jeho zájmem je také na investici vydělat. Předem je vyloučena rada, aby u vás vůbec neinvestoval, protože tento člověk pravděpodobně nevěří, že něco nejde.**

Celou ukázkou č. 4 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 5

V článku v ukázce č. 5 je rozhovor s Romem Janem Horváthem z Janova „**Romové jsou pro okolí jednoduchý terč**“.

- **Pan Horváth v rozhovoru mluví o tom, že jeho rodiče přišli do pohraničí ze Slovenska. Máte v rodině také takový případ? Pokud ano, jak se to projevilo na osudech vaší rodiny?**
- **V rozhovoru je i vzpomínka na trestnou výpravu občanů Janova do**

romské lokality. Většina lidí tenkrát asi nechtěla ubližovat, jenom postrašit. Jaký je váš názor na zastrašování? Co asi podle vás prožívají lidé v davu a lidé ukrytí ve svých bytech?

- Rozhovor končí větou: „*My jsme jako ptáci – chceme létat*“. Jací jsou podle vás Romové uvnitř? A dá se to vůbec zevšeobecnit?

Celou ukázkou č. 5 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 6

V ukázce č. 6 je článek „**Projekty na severu Čech zvýší šanci získat zaměstnání pro 500 nezaměstnaných**“, ve kterém jsou základní informace o záměrech na poskytnutí rekvalifikačních kurzů pro lidi bez práce a s nízkou kvalifikací. Vzdělávací kurzy se budou týkat např. údržby zeleně, zahradnických prací, obrábění kovů.

- **Znáte ve svém okolí někoho, komu by taková rekvalifikace pomohla? Mohly by být rekvalifikační kurzy přijatelné i pro lidi, kteří do školy moc nechťejí chodit?**
- **Co byste poradil (poradila) lektorům těchto kurzů, aby se v co nejvíce případech dosáhlo úspěchu?**

Celou ukázkou č. 6 si můžete přečíst na konci sešitu.

Patří k ukázce č. 9

V článku v ukázce č. 9 je rozhovor s terénním sociálním pracovníkem Janem Černým. Je tam i tato otázka a odpověď:

Ve zprávě jste už před pěti lety upozorňovali na to, že kriminální zvyky na té drobnější úrovni se mezi obyvateli předávají mezigeneračně. Jak tuto spirálu kriminality zastavit?

Je výhodnější zaměřit se na kriminalitu, která je uvnitř - lichváře, kuplíře, prodejce a výrobce drog, překupníky, bazárníky, sběrný, které mají otevřeno nonstop, než donekonečna stíhat malé lapky, co kradou v důsledku tohoto typu ekonomiky. Je to ekonomika sama pro sebe, zároveň ty děti, které tam vyrůstají, s nimiž pracujeme, neznají jinou elitu než lidi úspěšné v šedé zóně nebo u mafie.

- **Jakým způsobem by podle vás šlo přerušit to mezigenerační předávání kriminálního jednání, které zmiňuje pan Černý?**

Celou ukázkou č. 5 si můžete přečíst na konci sešitu.

Přečtěte si i další články v sešitě. Týkají se např. těchto záležitostí:

- vyhláška o zákazu požívání alkoholu a jiných omamných a psychotropních látek na veřejných prostranstvích v České Lípě,
- regulace heren a výherních automatů,
- ghetta,
- ubytovny a jejich vlastníci,
- využívání veřejně prospěšných prací.

8. Použitá literatura a informační zdroje

1. ŠIŠKOVÁ, T. *Výchova k toleranci a proti rasismu: Multikulturní výchova v praxi*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN: 80-7367-182-4.
2. Zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin
3. ROMEA.CZ. Články [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: <http://www.romea.cz/>
4. SOCIALNI-ZACLENOVANI.CZ. Články [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: <http://www.socialni-zaclenovani.cz>
5. CLOVEKVTISNI.CZ. Články [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: <http://www.clovekvtisni.cz>
6. USTI.IDNES.CZ. Článek [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: http://usti.idnes.cz/s-jarem-se-vrati-i-poulicni-nepokoje-predpovida-starostavarnsdorfu-1ig-/usti-zpravy.aspx?c=A120305_1743357_usti-zpravy_alh
7. ZPRAVY.IDNES.CZ. Článek [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: http://zpravy.idnes.cz/souziti-cechu-s-romy-pali-lidi-v-usteckem-kraji-vic-nez-nezamestnanost-1mk-/domaci.aspx?c=A111229_1707565_liberec-zpravy_alh
8. ODSREGIONLIBEREC.CZ. Článek [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: <http://www.odsregionliberec.cz/clanek/ceska-lipa-proti-popijeni-alkoholu-na-verejnosti/>
9. EURO.E15.CZ. Článek [online]. [cit. 27.10.2012] Dostupné na WWW: <http://euro.e15.cz/hyde-park/rozhovory/starostka-sluknova-nikdy-jsme-se-romu-nezeptali-jestli-se-chteji-integrovat-700125>

9. Přílohy

Celé články a rozhovory

UKÁZKA Č. 1

S jarem se vrátí i pouliční nepokoje, předpovídá starosta Varnsdorfu

5. března 2012, iDNES.cz

Varnsdorf doplácí na vyhrocený česko-romský konflikt úbytkem návštěvníků. Ti jediní mohli chudému kraji s nedostatkem pracovních příležitostí pomoci. "Turistů ubylo a obraz celého Šluknovska je citelně poškozený," říká starosta Varnsdorfu Martin Louka. Situace ve městě navíc zůstává napjatá i půl roku od největších protestů a Louka se obává, že přijdou další.

Jaká je ve městě nálada?

Nemyslím si, že by se to uklidnilo. Stav je setrvalý. Je zde pořád jiskřička, která se může menším nebo větším problémem rozhořet.

Nerozhořela se už silvestrovským útokem Romů na dvašedesátiletou ženu, která později zemřela v nemocnici?

Takto řečené je to dost zavádějící. Velmi vážně vnímám situaci, která vznikla touto posilvestrovskou potyčkou a kterou policejní vyšetřovatel označil jako rasově motivovanou. Nejenže přivedla protestující lidi znovu na náměstí, ale rozrušení ženy, která byla napadení přítomná, mohlo vážně ovlivnit její zdravotní stav, i když přímou souvislost mezi úmrtím a napadením vyšetřovatel nepotvrdil. S rodinou, která byla napadena, velmi cítím. Odsuzuji iniciátory každé takovéto šarvátky, která v současnosti zvyšuje napětí ve městě. A to ať už je to útok reálný nebo střetnutí smyšlené a jako pobuřující fáma puštěné mezi lidmi. Značná část rasově podnícených útoků, dovolím si říct až polovina, byla smyšlená.

Můžete být konkrétní?

Mluvilo se o znásilnění dcery jednoho z místních vlivných vietnamských obchodníků, o přepadení pošťačky či útoku a okradení mladíků, kteří ve skutečnosti přišli o peníze daleko prozaičtějším způsobem. Nic z toho nebyla pravda a vymyšlení těchto fám citelně stupňuje napjatou atmosféru, kazí pověst města. Situace tu přitom vůbec není tak hrozná, jak by se z obrazovek či novinových titulků mohlo zdát.

Myslíte si, že lidé na jaře znovu vyjdou do ulic?

Ano, s příchodem jara je samozřejmě možné, že se obnoví pouliční nepokoje. Částečně pozitivní je, že v případě účasti radikálů můžeme počítat se speciální pořádkovou jednotkou a sedmi novými strážníky. Přesto se budu snažit prací s oběma znesvářenými stranami konfliktům předcházet.

Co jste udělal pro zklidnění situace ve městě?

Postupně navyšujeme počet městských strážníků až na 21 z původních 14, kontrolujeme bary a herny, zakázali jsme popíjení a s tím spojené přebývání na veřejných místech. Provádíme kontroly vlastnictví automobilů i částek peněz za sběr šrotu. Ačkoliv minulý rok křivka kriminality vzrostla, ke konci roku se situace stabilizovala a nyní už kriminalita dokonce mírně klesá, za což vděčíme zejména dobré spolupráci s policií.

Zdroj: http://usti.idnes.cz/s-jarem-se-vrati-i-poulicni-nepokoje-predpovida-starosta-varnsdorfu-1ig-/usti-zpravy.aspx?c=A120305_1743357_usti-zpravy_alh

Soužití Čechů s Romy pálí lidi v Ústeckém kraji víc než nezaměstnanost

30. prosince 2011, iDNES.cz

Soužití Čechů a Romů považují obyvatelé Ústeckého kraje za závažnější problém než nezaměstnanost a kriminalitu. Jako mimořádně závažný ho označila více než polovina lidí, kterých se dotázala agentura STEM/MARK v průzkumu objednaném krajským úřadem.

"Jsou to dlouhodobé problémy, jejichž řešení se neobejde bez aktivnějšího přístupu vlády. Naším dílčím příspěvkem pro soužití s nepřizpůsobivými občany a kriminalitou je takzvaný ústecký balíček a spolupráce s místní samosprávou," komentovala výsledky hejtmanka Jana Vaňhová a připomněla tím soubor legislativních změn, které kraj navrhl.

O výzkumu

Výzkum byl proveden metodou telefonického dotazování na vzorku 1 004 obyvatel Ústeckého kraje starších 18 let v období 17. 11.-30. 11. 2011. Respondenti byli vybráni kvótním výběrem. Statistická chyba je 2 až 3 procenta. Zpracování dat provedla společnost STEM/MARK.

Soužití Čechů a Romů považuje za mimořádně závažný problém 54 procent dotázaných.

"Pocit problematických česko-romských vztahů je dokonce jednou z příčin názoru, že se životní podmínky v poslední době v Ústeckém kraji zhoršily. Soužití Čechů a Romů označují za problém nejvíce lidé, kteří pozorně sledují situaci na Šluknovsku a mají obavy z jejího dalšího vývoje. Dále mezi ně patří ti, kteří se osobně stali obětí kriminality a lidé žijící poblíž problémové komunity," uvedla Alena Tichá z tiskového odboru krajského úřadu.

Například soužití Čechů s Vietnamci přitom Severočeši za problematické téměř nepovažují.

Dalšími problémy jsou nezaměstnanost a kriminalita

Za druhý nejpálčivější problém Ústeckého kraje lidé označili nabídku pracovních příležitostí. Více než dvě třetiny dotázaných jej považují za mimořádně závažný.

"Snažíme se přilákat nové investory do zóny Triangle. V tomto směru jsme v letošním roce zaznamenali výrazný úspěch. Svůj zájem projevilo několik zahraničních investorů," poznamenala k tomu hejtmanka Vaňhová.

Ústecký kraj trápí také zvýšená kriminalita, kterou označila za mimořádně závažný problém třetina dotázaných. Šest z deseti respondentů uvedlo, že se buď oni sami, nebo někdo z jejich rodiny stal v posledních pěti letech obětí krádeže, přepadení nebo výtržnictví.

"Vlastní osobní zkušenost s těmito druhy kriminality má zhruba třetina dotázaných, nejčastěji lidé do 29 let. Obava z kriminality se projevuje i v pocitu, že se lidem nežije v kraji nejlépe, a v tom, že k němu nemají nijak silný vztah," podotkla Tichá.

Naopak s úrovní zdravotní péče nebo hromadnou dopravou jsou lidé v Ústeckém kraji podle tohoto průzkumu spíše spokojeni.

Zdroj: http://zpravy.idnes.cz/souziti-cechu-s-romy-pali-lidi-v-usteckem-kraji-vic-nez-nezamestnanost-1mk-/domaci.aspx?c=A111229_1707565_liberec-zpravy_alh

Nový Bor má opět asistenty prevence kriminality

Nový Bor, 11.9.2012, ČTK (ROMEIA)

Hlídku, která pomáhá strážníkům při řešení problémů spojených s místními Romy, zejména v konfliktních situacích, mají po tři čtvrtě roce opět v Novém Boru na Českolipsku. Na službu dvou romských asistentů prevence kriminality získali peníze zatím do konce roku. ČTK to dnes řekl velitel Městské policie v Novém Boru Jiří Zemanec.

"Jak to bude s nimi dále, zatím nevíme. Chceme ale, aby pokračovali, a znovu požádáme o dotaci z ministerstva vnitra," uvedl pro ČTK Zemanec.

Dva Romové v uniformách podobných stejnkroji strážníků se v ulicích dvanáctitisícového města objevili poprvé loni v říjnu. Vytvoření hlídky bylo reakcí na vyhrocení vztahů mezi majoritní společností a místní romskou komunitou po takzvaném mačetovém útoku. Romská hlídka měla přispět ke zlepšení pořádku na veřejných prostranstvích nebo v domech. Dotace z ministerstva vnitra ale stačila tehdy jen na čtvrt roku. Protože se hlídka osvědčila, podalo si město další žádost na ministerstvo.

"Asistenti v žádném případě nesuplují činnost strážníků, ale jsou jim v některých činnostech nápomocní. Mají například pomáhat efektivně zvládat náročné a konfliktní situace či komunikaci a jednání s osobami ohroženými sociálním vyloučením," uvedl pro ČTK velitel novoborských strážníků. Miroslav More a Miroslav Tancoš by navíc měli i preventivně působit proti záškoláctví Romů. Loni také romská hlídka dohlížela na sběrný kovů, chodila řešit problémy na ubytovny, mluvila se skupinkami mladých v parku. Nyní se podle Zemance osvědčila také při kontrolách místních restaurací a heren.

(zkráceno)

Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/novy-bor-ma-opet-asistenty-prevence-kriminality>

UKÁZKA Č. 4

Gymnazisté z Broumova doučovali romské děti, získali cenu od miliardáře Kellnera a Nadace VIA

Praha, 14. 9. 2012, (ROMEIA)

Cenu VIA BONA 2012 v kategorii školní dobročinnost získali studenti broumovského gymnázia z východních Čech, kteří ve volném čase doučovali romské děti ze základní školy. Cenu za filantropii udělují Nadace VIA společně s Nadací THE KELLNER FAMILY FOUNDATION pod záštitou Velvyslanectví Spojených států amerických.

Další ocenění získali například Ondřej Horecký, který pomáhá sirotkům v Tanzanii nebo Jan Bečvářová, jež pomáhá ohroženým dětem žijícím mimo vlastní rodinu.

O vítězství se podělilo hned 20 žáků společně s paní učitelkou Šárkou Rambouskovou, kteří svůj volný čas věnovali romským a dalším dětem ze sociálně vyloučených rodin v broumovském výběžku. Porota je za to odměnila cenou VIA BONA v nově zavedené kategorii školní dobročinnost.

"Často je to poprvé, kdy se o děti někdo zajímá, mohou o sobě někomu vyprávět, svěřovat se. Zůstává v nich úplně nový zážitek. Jeden prvňáček dokonce navrhol, že by rád propadl, aby za ním jistá slečna z tercie mohla dál docházet," řekla učitelka Šárka Rambousková, která stála u zrodu celého počínu.

"Vítězný projekt v sobě kombinuje dobročinnost, vzdělávání a podporu minoritním skupinám. Je to projekt odvážný a nevšední," dodává Jan Leiner z Nadace THE KELLNER FAMILY FOUNDATION, která iniciovala tuto novou školní kategorii.

Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/gymnaziste-z-broumova-doucovali-romske-deti-ziskali-cenu-od-miliardare-kellnera-a-nadace-via>

UKÁZKA Č. 5

Janko Horváth: Romové jsou pro okolí jednoduchý terč

Brno, 3.7.2012 9:59, (ROMEIA)

„O všem, co trápí tento svět, i o kráse a svébytnosti romské kultury a života obyčejných Romů,“ bloguje romský publicista a básník Jan Horváth (nar. 1959) na „idnes.cz“. Někteří ho znají také jako nezdolného aktivistu a komunálního politika. Dnes žije v Janově na severu Čech, vyučuje romštinu a pracuje v Oblastní charitě Most. „Jsem jeden kamínek v mozaice,“ hodnotí svoje letité úsilí o budování lepší situace romské menšiny.

Patříte ke skupině servika Roma, ostatně jako většina Romů v dnešním Česku. Jaká je historie vaší rodiny?

Můj otec, stejně jako většina Romů, kteří sem tehdy přišli osidlovat pohraničí, přijel po válce ze Slovenska na Ostravsko za prací. Pracoval na stavbách, v lese, při ražbě tunelů, dělal různou těžkou práci. V padesátých letech se seznámil s maminkou a založili rodinu. Já jsem se tedy narodil už tady, v Bílovci u Ostravy, ale naši pocházeli ještě ze slovenských osad. Maminka byla rodem maďarská Romka, doma jsme ale všichni mluvili tatínkovým dialektem – slovenskou romštinou.

Jaké bylo v letech vašeho dětství soužití s neromskými sousedy?

Ne tak špatné jako dnes: tenkrát k sobě měli lidé blíže. Nevzpomínám si, že by nám třeba někdo nadával. Sousedi byli skvělí, navzájem jsme si pomáhali, bílí k nám chodili i na kafe. Ve škole jsem to pak měl trochu těžší, protože jsem od druhé třídy byl jediné romské dítě ve třídě, a tak mi spolužáci – děti už jsou takové – někdy dávali najevo, že jsem jiný. Ale kantorky mě vždycky podržely, takže jsem nakonec vyšel celou devítiletku. Většina mých romských kamarádů chodila do zvláštní školy, ta byla naproti přes ulici, a já jim někdy i záviděl, protože měli volnější režim, a navíc byli mezi sebou. Tak jsem tam za nimi chodil aspoň o přestávkách.

Rodiče vás ve vzdělání podporovali?

Bylo nás doma šest dětí a všichni jsme vyšli běžnou základní školou. Otec ani matka neuměli číst ani psát, naučili se to až ve Svazu Cikánů-Romů (první romská organizace v tehdejší ČSSR, činná v letech 1969–1973, pozn. red.), ale trvali na tom, abychom se alespoň vyučili. Otec vždycky říkal, že zvláštní škola není pro jeho děti. Protože jsem měl od dětství blízko k literatuře, vybral jsem si pak střední knihovnickou školu.

Podle rozšířeného mýtu ale Romové příliš nečtou.

Já jsem do knihovny chodil od dětství a doma v koutě četl Němcovou, Erbena, různé cestopisy... Dnes máme internet, Facebook, bavíme se takhle, takže kniha už nemá takový význam. Jako malý jsem ještě zažíval vyprávění starších Romů – pohádky, příhody ze života, to byla nádhera. V Bílovci jsme měli jednoho takového skvělého vypravěče – a ten při každém společném setkání hodiny a hodiny

vypravoval, hlavně na pohřbech. A my malí, protože jsme u toho nesměli být, jsme byli zalezlí pod stolem, aby nás naši neviděli, a jen jsme poslouchali! Takhle vyprávět už dneska nikdo neumí, i když vartování u zemřelého se ještě drží.

Janov, kde žijete poslední léta, vstoupil do obecnějšího povědomí především kvůli nepokojům na sklonku roku 2008.

Zažili jsme to tu na vlastní kůži. Do našeho domu se neonacisti také chtěli dostat. Byl jsem tehdy v Mostě, kde učím na Obchodní akademii romštinu, a byli u mě na návštěvě moji synové. A nemohli jsme se dostat domů, protože policie uzavřela přístup do Janova. Když jsem přes jejich hlavy viděl ten vinoucí se zástup lidí, co sem přicházel z Litvínova, bylo mi úzko. To víte, je krize, lidé mají hluboko do kapsy, a tak za každou cenu hledají nepřítele a ukazují na viníka. A Romové jsou jednoduchý terč, protože se nás nikdo nezastane. Podle nedávných průzkumů nás až devadesát procent lidí nenávidí. To je hrozné číslo! Pod svým blogem denně čtu desítky nechutných názorů, plných takové nenávisti, že je snad ani nemohou psát zdraví lidé. Ale ten zástup lidí, co se sem pěšky táhl, byli normální lidé. Jistě: mají plno svých starostí, a tak je takhle ventilují.

Vaši rodiče zažili protiromské tažení za druhé světové války. Mluvili o tom s vámi někdy?

Maminka měla tehdy deset dvanáct roků, tatínek byl o dva roky starší a zažili hrozné věci, na vlastní kůži poznali, co je to nacismus. Ale doma se o tom moc nemluvalo, žili jsme, pracovali a žádnou nevraživost okolí jsme necítili. Rodiče by ani ve snu nenapadlo, že jednou budeme čelit takové nenávisti. Po válce všichni doufali, že nic takového se už opakovat nebude. A vlastně až do roku 1989 jsme měli klid.

Třináctého května si Romové v Letech u Písku připomněli 70. výročí přeměny tamního pracovního tábora na tzv. cikánský tábor, kde za dodnes nevyjasněných okolností zahynuly stovky českých Romů. Naprostá většina vládních činitelů však poslala pouze kytice a osobně se pietního aktu nezúčastnila. S letošním 70. výročím vypálení Lidic je to smutné srovnání. Čím si to vysvětlujete?

Politici nechtějí ztrácet body. Kdyby se ukázali v Letech, lidé by je nevolili. Přesto si myslím, že když po Romech chtějí, aby se přizpůsobili, měli by akceptovat, že i my jsme občany České republiky, kterou zastupují, a jednou za rok se tam přijít podívat. Ale nejspíš jim vadí i ten puch z vepřína. Párkrát jsem tam byl – ten zápach je strašný. To kdyby bylo v Lidicích, Češi by to určitě nedovolili. My sice nejsme potomci českých Romů, ale Romové jsme a cítíme k tomu místu vztah. To, co zažili čeští a moravští Romové, je memento a my už nic takového zažít nechceme. Proto je důležité bojovat – i proti tomu prasečáku. Také jsem napsal básně věnované obětem v Letech. Hlavní úkol je ale na škole, aby předávala informace, že za nacismu netrpěli jen Židé, nýbrž i Romové.

Jsou podle vaší zkušenosti učitelé ochotní takto o Romech učit?

Tady v janovské základní škole, kde je většina dětí romských, jsme měli projekt, že budeme vyučovat romštinu. A paní učitelky nás hned ujišťovaly, že to nemá smysl, že je to zbytečné, že děti romsky stejně neumějí. A když jsme přesto začali

pracovat, zjistili jsme, že většina dětí romsky umí a rozumí. Česká škola by měla umožnit – a podle Ústavy na to máme i právo – předávat informace o našem jazyce, kultuře a historii, aby se v dětech rozvinulo povědomí a pochopení, že jsme rovnocenní s Čechy. Člověk, který nezná svou minulost, nemá ani budoucnost.

To je důvod, proč píšete romsky?

Romsky psaná knížka se asi příliš dobře neprodává... Nejde o prodej, ale o to, přesvědčit Čechy, ale i Romy, že máme svůj jazyk, svá přání a tužby a že umíme to, co ostatní. Kromě toho teprve v romštině se člověk otevře a vyjádří všechny myšlenky a pocity, které chce sdělit. Naše tradice, hudba, lačo lav (dobré slovo, pozn. red.), romipen (romství, pozn. red.) – se opakuje i v mých básních a to nesmí nikdy zmizet. Podívejte se, romské knihy a noviny se u nás vydávají teprve dvacet let, ale i bez nich romština už tisíc roků žije a bezpochyby bude žít dalších tisíc roků. To nejde vymazat. Je to náš jazyk, kterým si zpíváme a jímž i na tom internetu komunikuje anglický Rom s českým, indickým, americkým nebo rumunským. Jak jinak bychom si spolu povídali? Romština je nekhguleder pro svetos – nejsladší jazyk na světě.

Jak jste se právě vy ke psaní dostal?

Začal jsem psát ke konci osmdesátých let a po revoluci jsem pracoval v romských novinách Romano kurko. Zakládala se Romská občanská iniciativa, kde jsem se angažoval, a členkou představenstva tam tehdy byla Milena Hübschmannová (romistka, která podporovala rozvoj romského intelektuálního života, pozn. red.). Milena, to byl náš motor. Spolupracovali jsme na vydávání romského časopisu a své básně jsem pak vydal v nakladatelství Petrov a další nedávno v Matici romské u svého velkého přítele, bohužel již zemřelého Vlada Oláha. Teď píšu hlavně svůj blog, mám i nějaká vyprávění o svých rodičích – možná by to už vydalo na další knížku.

V čem vidíte hlavní úskalí vztahu mezi Romy a neromským okolím?

Hlavní vinu mají podle mě média. Nedávno odpovídali středoškoláci v anketě, že Romy nesnášejí a nechťejí s nimi nic mít. Odkud to mají? Vždyť s Romy ani nepřijdou do styku. Každodenně slyšíme z médií zprávy o tom, co Romové provedli, a nikdy se nezapomene uvést jejich národnost. Co udělá bílý, se jen tak zamete. Zato o našich kladných vlastnostech, o naší kultuře se referuje minimálně. Jednou za rok je festival Khamoro, tak se někdy koncem roku mimo hlavní vysílací čas zařadí – a to je všechno.

Jak by se podle vás dala dnešní situace řešit?

Hodně Romů, i tady v Janově, to řeší emigrací. Svět je dnes otevřený, tak proč zůstat tady, kde nám veřejnost denně dokazuje, že tu nejsme vítáni ani chtění. Ti, s nimiž jsem mluvil, potvrzují, že na Západě se nesetkali s tím, že by jim někdo naznačoval, že jsou černí či co. Ale mnoho z nich zůstává. Hlavní je, aby rodiče vedli děti ke vzdělání. O mně se ví, že píšu velmi kriticky i vůči Romům: není vina jen na okolí, nikdo nám nepomůže, a proto musíme sami ukázat, že chceme. Při každé škole je například nultý ročník, kde se děti mohou připravovat, aby dobře zvládly první třídu.

Je podle vás v této oblasti dostatečné nasazení církví?

Na Slovensku je toho víc: pokud vím, mají tam Romové svá místa, kde se scházejí. To je velmi dobrá a potřebná věc, protože většina z nás věří v Boha, navíc mají církve velkou sílu i prostředky, aby veřejnost přesvědčily, že Romové jsou rovnocenní. Tady v Česku se toho moc neděje, až na pár výjimek, jako je pater František Lízna, který si i zapsal romskou národnost. A u nás na severu církev tak trochu dělá mrtvého brouka, což je škoda. V Janově není ani kostel, my bychom s rodinou chodili, ale ten litvínovský je pět kilometrů daleko a sama jste viděla, že se odsud nedostává snadno. Ale tamní pan farář je hodný člověk, a je tam dokonce i romská kostelnice. Adventistický kazatel Petr Svašek z Mostu zase vede komunitní centrum a pořádá pro Romy různé rodinné a dětské akce.

Kamas Tut the kamaha, aver drom nane – milujeme Tě a milovat budeme, není jiná cesta, oslovujete Krista v jedné ze svých básní. Jaký je váš vztah k Bohu?

V Boha pevně věřím. Bůh stvořil ke svému obrazu i Romy, a ač trpíme, Ježíš nás miluje a dává nám to najevo tím, že nás drží a chrání. Nemáme svoji zem, ale jsme o to bohatší, protože žijeme bez hranic po celém světě. To by se od nás ostatní měli učit, vždyť už i Evropa je bez hranic. Naši předkové na své cestě z Radžastánu překonali hory a pouště – který jiný národ to dokázal? A dosud žijeme svým životem, i když se nám někteří stále snaží ten život ztrpčovat a tlačit nás někam, kam my nechceme. **My jsme jako ptáci – chceme létat.**

Zdroj: <http://www.romea.cz/cz/kultura/literatura/janko-horvath-romove-jsou-pro-okoli-jednoduchy-terc>

Rozhovor vyšel v Perspektivách, příloze Katolického týdeníku č. 26/2012.

UKÁZKA Č. 6

Projekty na severu Čech zvýší šanci získat zaměstnání pro 500 nezaměstnaných

Praha, 22. srpna 2012, Agentura pro sociální začleňování

V šesti severočeských a jednom moravském městě vzniklo přes léto za podpory Agentury pro sociální začleňování 10 projektů na podporu zaměstnanosti z prostředků strukturálních fondů. Téměř pět stovek lidí s nízkou kvalifikací by mělo projít kvalifikačními kurzy a část z nich poté získá stálé zaměstnání na místech, která vzniknou v rámci projektů. Budou se podílet na údržbě zeleně, zahradnických nebo stavebních pracích. Projekty jdou do hodnocení na ministerstvo práce, v průběhu podzimu bude jasné, zda uspěly.

Pokud budou podané žádosti schváleny, začnou tyto projekty od března příštího roku fungovat například v Rumburku, Krásné Lípě, Děčíně, Mostu nebo Jirkově.

„Pracujeme ve 24 městech a nezaměstnanost patří mezi největší problémy. Proto pomáháme našim partnerům využít evropské finanční prostředky na podporu zaměstnanosti. Přes léto se podařilo ve spolupráci s vedením měst a neziskových organizací uzavřít deset velkých projektových žádostí, které zlepší kvalifikaci lidí bez práce a pomohou jim vrátit se pracovní trh. Část z těch, kteří kurz úspěšně dokončí, bude rovnou zaměstnána na pracovních místech, která díky projektu vzniknou,“ popisuje ředitel Agentury pro sociální začleňování Martin Šimáček. „Všechny tyto projekty vznikly v místech, kde je dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti mezi 12 a 15 procenty,“ dodává.

Například město Rumburk připravilo projekt s názvem Zelený Rumburk, v němž získá kvalifikaci a pracovní místo na údržbu veřejné zeleně 16 osob starších 50 let. Stejný počet pracovních míst navíc i pro mladé do 25 let s nízkým vzděláním nabídne projekt Práce v Českém Švýcarsku připravený městem Krásná Lípa. Oblastní charita Most zařadí do rekvalifikačních kurzů na zahradníka, obráběče kovu či nepedagogického pracovníka v sociálních službách 40 uchazečů o zaměstnání. Obdobné projekty připravily i sdružení RADKA o.s. v Kadani a město Jirkov.

„Všechny uvedené projekty vznikly ve spolupráci obce nebo neziskové organizace s Agenturou pro sociální začleňování. Při přípravě projektů pomáháme nejen se samotnou projektovou žádostí, ale přinášíme především zkušenost z jiných měst, takzvané dobré praxe, které se jinde osvědčily,“ říká Martin Šimáček.

Zdroj: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/projekty-na-severu-cech-zvysi-sanci-ziskat-zamestnani-pro-500-nezamestnanych>

Šluknov: Projekt města a Agentury pro sociální začleňování zaměstná 26 dlouhodobě nezaměstnaných

Šluknov, 29.března 2012, Agentura pro sociální začleňování

Ve Šluknově vznikne šestadvacet nových pracovních míst pro dlouhodobě nezaměstnané. Projekt „Uč se a pracuj“ společně připravený městem Šluknov a lokální konzultantkou vládní Agentury pro sociální začleňování nejprve zapojí nezaměstnané do rekvalifikačních kurzů a poté získají pracovní místa při údržbě městské zeleně.

„Město Šluknov obdrželo schválení projektu „Uč se a pracuj“, díky kterému získá na dobu dvou let zaměstnání celkem 26 občanů ve věku nad 50 let. Vzhledem k vysoké míře nezaměstnanosti v našem regionu je toto velmi pozitivní zpráva jak pro nás, tak především pro občany, kteří by zde měli minimální šanci získat zaměstnání,“ říká o získaném projektu starostka Šluknova Eva Džumanová.

„Tento projekt je konkrétním pozitivním příkladem práce Agentury ve Šluknově. Každý další podobný projekt může významně přispět k předcházení konfliktům, kterých jsme byli svědky v minulém roce,“ říká s odkazem na loňské protiromské demonstrace vládní zmocněnkyně pro lidská práva Monika Šimůnková. „Nízká kvalifikace je totiž u řady lidí žijících ve vyloučených lokalitách překážkou k získání trvalého zaměstnání, obzvláště v místech, kde jsou pracovní příležitosti obecně malé. Jejich nízké a nepravidelné příjmy jsou jednou z příčin drobné kriminality, ta zase příčinou následných konfliktů s majoritou,“ dodává Monika Šimůnková.

„Lidé, kteří často již téměř ztratili naději v to, že se jejich situace může v blízké době změnit, uvidí, že se jejich snaha a zapojení do dlouhodobějšího projektu mohou vyplatit. Budou tak výborným příkladem pro ostatní obyvatele,“ vysvětluje přínos projektu ředitel Agentury pro sociální začleňování Martin Šimáček.

S nabídkou zapojení do tohoto projektu budou seznámeni ti obyvatelé Šluknova, kteří mají nízkou kvalifikaci a jsou dlouhodobě v evidenci úřadu práce. Z nich budou vybrány čtyři desítky těch, kteří budou po dobu několika měsíců vzdělávání v rekvalifikačních kurzech. Po jejich absolvování bude těm, kteří projdou celým kurzem, nabídnuto nově vzniklé pracovní míst. Míst bude díky prostředkům z projektu k dispozici celkem 26. Většinou půjde o údržbu městské zeleně.

Projekt, který městu zajistí prostředky ve výši 6 milionů korun, je hrazený z fondů Evropské unie a na jeho přípravě se podílela lokální konzultantka Agentury pro sociální začleňování. „Agentura bude na Šluknovsku asistovat s přípravou dalších podobných projektů. V současnosti jednáme s dalšími dvěma zájemci o přípravu projektu v oblasti zaměstnanosti,“ uvádí lokální konzultantka Agentury pro sociální začleňování pro Šluknovsko Hana Volfová.

Zdroj: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/sluknov-projekt-mesta-a-agentury-zamestna-26-dlouhodobě-nezamestnaných>

Česká Lípa proti popíjení alkoholu na veřejnosti

15. 2. 2012, Bulletin ODS Libereckého kraje

*Zastupitelstvo města Česká Lípa schválilo vyhlášku o zákazu požívání alkoholu a jiných omamných a psychotropních látek na veřejných prostranstvích. „Cílem je zejména chránit pořádek a bezpečnost ve městě“, říká v rozhovoru starostka **Mgr. Hana Moudrá***

Paní starostko, není omezení popíjení alkoholu omezováním svobody občanů města?

To se rozhodně nedomnívám. My jsme k právní regulaci společensky nežádoucího chování přistoupili právě na základě podnětů a stížností ze strany občanů. Při projednávání jsme vzali v úvahu zkušenosti městské policie a konkrétně ve vyhlášce specifikujeme veřejná prostranství, na kterých nebude konzumace alkoholických nápojů a omamných a psychotropních látek tolerována. Cílem je zejména chránit pořádek a bezpečnost ve městě a zejména v místech, kde se nejčastěji pohybují děti. Vymezili jsme okruh padesáti metrů od škol a školských zařízení, dětských hřišť a pískovišť, sportovišť a sportovních zařízení, diskoték, barů, heren a restauračních zařízení, prodejen potravin, kulturních i a historických budov. Dále sem spadají všechny zastávky a stanice veřejné hromadné dopravy v okruhu 10 m od odznačení stanice či zastávky a všechny městské parky (park v ul. Bulharská, park v ul. 28. října, park u Městského hřbitova, Městský park, park Milady Horákové a Mariánský park.

Vztahuje se vyhláška i na restaurační předzahrádky? To je přeci také veřejné prostranství.

To samozřejmě ne. Vyhláška se nevztahuje na prostory zahrádek a předzahrádek umístěných před restaurací, cukrárnou a kavárnou, na dny 31. prosince a 1. ledna a na kulturní a společenské akce pořádané nebo spolupořádané městem Česká Lípa pro veřejnost. Naší snahou není omezovat občany, ale naopak je chránit před těmi, kteří budí pohoršení a pod vlivem alkoholu či drog občany obtěžují.

Je toto jediné opatření v souvislosti s bezpečím na ulicích?

Do této kategorie spadá i regulace a stanovení míst, na kterých mohou být provozovány některé sázkové hry, loterie a jiné podobné hry. Naši zastupitelé využili nové zákonné možnosti regulace v plném rozsahu a celkově se počet povolených heren snížil na 48. Dalším počinem pro zvýšení bezpečnosti je nové osvětlení přechodů pro chodce, na které jsme vyčlenili 160 tisíc.

Můžete na závěr uvést ještě nějaké novinky z dění ve městě?

Určitě stojí za zaznamenání rekonstrukce stávajícího hřiště - sportovního areálu u základní školy ZŠ 28. října, spočívající zejména v rekonstrukci atletické dráhy včetně zhotovení umělého vodopropustného povrchu dráhy, v rekonstrukci víceúčelového asfaltového hřiště na hřiště s umělým trávnikem a v rekonstrukci stávajícího hřiště kopané na hřiště s umělým trávnikem 3. generace, která bude

stát téměř 20 milionů, na které město požádalo MF ČR o poskytnutí dotace. Rada města Česká Lípa také schválila uzavření smlouvy o poskytnutí účelové investiční dotace ve výši 400 000,- Kč na akci „ZŠ, PŠ, MŠ Česká Lípa – zateplení střechy pavilonu A v Jižní ul.“ mezi městem Česká Lípa a Libereckým krajem. Akce bude realizována v roce 2012 a odhadované investiční náklady budou ve výši cca 1.000.000,- Kč. Pak mohu uvést pár, dalo by se říci, drobností. Například příspěvky z fondu rady města, kdy jsme schválili 3.000,- Kč pro taneční školu Duha na akci Cena TŠ Duha, nebo občanskému sdružení MBHB na pořádání Adventního koncertu ve výši 5.000,- Kč, nebo příspěvek na provoz litoměřického hospice ve výši 3.000,- Kč. Zastupitelstvo města také rozhodlo, že zažádá Úřad vlády ČR o poskytnutí dotace v programu Podpora terénní práce na rok 2012 ve výši Kč 70.210,- Kč. Město se bude podílet 30% z celkové částky. Pak ještě poskytujeme 10 tisíc Základní škole 28. října na akci "Pasování deváťáků" nebo 12 tisíc společnosti ČOK CZ na akci „Nejúspěšnější sportovec roku 2011“.

Sice nejde o závratné částky, ale přece jen pomohou. Už je ten výčet konečný?

Zdaleka ne. Třeba na výdaje spojené s provozováním kina Crystal v roce 2012 jsme provozovateli schválili příspěvek ve výši 300 tis. Kč. 1,8 milionu zastupitelstvo poskytuje na služby spojené s údržbou dětských hřišť, sportovišť a drobné architektury v České Lípě. Naším cílem je komplexní, systematická a periodická péče o dětská hřiště, pískoviště, herní prvky, sportovní prvky a lavičky. S tím souvisí také pravidelné čtvrtletní a roční kontroly dětských hřišť a sportovišť. Další peníze město dává na podporu neziskových organizací, zejména pro ty, které se starají o zdravotně postižené.

Konkrétně?

Konkrétně v sociální oblasti jsme poskytli 200.000,- Kč občanskému sdružení Centrum pro zdravotně postižené Libereckého kraje na služby osobní asistence v České Lípě. Dále 10.000,- Kč pro Faraon sandals, což je společnost zaměstnávající výhradně tělesně handicapované občany, kde příjmy z výdělečné činnosti jsou velmi nízké. Společnost se v letním období zabývá kompletováním a prodejem kožených páskových ručně šitých sandálů a v zimním období prodejem domácí obuvi z pravé kůže a ovčí vlny. Dalším příkladem je osmitisícový příspěvek pro Rytmus Liberec na rozšíření působnosti služby sociální rehabilitace. Poskytnutý příspěvek bude použit na odměnu dobrovolnice. Dále 8.000,- Kč pro Šimona P. ze Zákup na zakoupení příslušenství speciálního kočárku, které není hrazeno pojišťovnou. Žádost byla navíc doporučena Střediskem pro ranou péči. Rozhodnuto bylo také o půjčce z rozpočtu odboru sociálních věcí a zdravotnictví ve výši 200.000,- Kč občanskému sdružení Most k naději. Je poskytnuta na krytí provozních nákladů K-centra v České Lípě a splacena bude v pololetí. Samozřejmě, že společensky prospěšných aktivit je celá řada. Určitě mohu říci za všechny své kolegy, že bychom rádi z městského rozpočtu poskytli více, ale reálná finanční situace nám větší prostor nedává.

Zdroj: <http://www.odsregionliberec.cz/clanek/ceska-lipa-proti-popijeni-alkoholu-na-verejnosti/>

Rozhovor s Janem Černým k situaci na Šluknovsku

Rozhovor s dlouholetým terénním pracovníkem a šéfem integračních projektů společnosti Člověk v tísni, které dlouhodobě upozorňují na to, že kriminalita v ghettech má příčinu v samotném sociálním vyloučení jejích pachatelů.

Už třetí víkend za sebou tu vycházejí stovky lidí do ulic, často za účasti pravicových extremistů. Znalci terénu ve vyloučených lokalitách delší dobu upozorňují na to, že Romové páchající drobnou kriminalitu jsou často nejslabším článkem ve složitějších zločinných organizacích, které nemají s etnickým původem nic společného.

"Ekonomika ghetta"

„Výhodnější je zaměřit se na kriminalitu, která je uvnitř - lichváře, kuplíře, prodejce drog, taxikáře, bazarníky a herníky, než donekonečna stíhat malé lapky, co kradou v důsledku tohoto typu ekonomiky mimo ghetta,“ popsal možné řešení kriminality ve vyloučených lokalitách v rozhovoru pro Aktuálně.cz Jan Černý.

Už před pěti lety odborníci ve studii popsali jeden z klíčových problémů vyloučených lokalit: neetické až nezákonné jednání majitelů domů, v nichž Romové bydlí, vysoké nájemné, na které padají sociální dávky nájemníků, zanedbanost nemovitostí či zneužívání neznalosti právních předpisů obyvatelů českých ghet.

Rozbuškou se v obcích Šluknovského výběžku stala potyčka mezi místními Romy a „bílymi“ obyvateli. Probíhají tam demonstrace proti „kriminalitě Romů“. Jaká je nejčastější kriminalita v ghettech? Roste?

Podle statistik v regionu ano, ale zároveň ta míra nebezpečnosti může být relativně nízká. Jsou to ale věci, které štvou lidi: pachatelé odnesou okapy, kanály, nějaké železo, dřevo, které si připravili na zimu. To jsou přestupky, za které jim obce dají pokutu. Přestupci ji ale nezaplatí, tím pak vzniká parta nepostížitelných lidí. Jsou to lovci, kteří chodí na lov, a není možné je za to postihnout.

Protesty ale odstartovaly násilné činy.

Relativně pokojnou demonstraci proti násilí předcházely násilný kriminální čin s mačetami. Na ni se následně nabaluje v dalších akcích radikální scéna a Dělnická strana, to celé proloženo početně nerovnou bitkou dvou part v Rumburku. Takové excesivní činy vždycky vyděsí společnost. A zvláště když to má ještě nějakou barvu, tak to vzbudí rozruch. Nedávno na jiném místě v Ústeckém kraji zavraždili dva nezletilí kluci babičku kvůli penězům. Ale oběť byla bílá a pachatelé také, to větší pozornost nezbudilo a nikdo proti tomu nedemonstroval.

Proč se to vyhrotilo právě v těchto dnech?

Přichází doba, kdy starostové začínají reagovat na tyto situace ve velkém, antiromská karta má vždy v v politice zajímavý zvuk. Ta situace se totiž zhoršuje

zároveň pro většinové obyvatele. Když si vezmete Nový Bor, tam vždycky byli Romové. Ale nedávno zavřeli sklárny, patnáct set lidí dostalo výpověď, což má vliv na to, jak pak pohlíží na lidi, kteří jsou nezaměstnaní dlouhodobě a pobírají dávky hmotné nouze.

Ve zprávě jste už před pěti lety upozorňovali na to, že kriminální zvyky na té drobnější úrovni se mezi obyvateli předávají mezigeneračně. Jak tuto spirálu kriminality zastavit?

Je výhodnější zaměřit se na kriminalitu, která je uvnitř - lichváře, kuplíře, prodejce a výrobce drog, překupníky, bazárníky, sběrný které mají otevřeno nonstop, než donekonečna stíhat malé lapky, co kradou v důsledku tohoto typu ekonomiky. Je to ekonomika sama pro sebe, zároveň ty děti, které tam vyrůstají, s nimiž pracujeme, neznají jinou elitu než lidi úspěšné v šedé zóně nebo u mafie.

Proč se to ale nikdy nepodařilo a stát to teď hasí vysláním padesátky těžkooděnců?

Roli hraje, že stát se stáhnul z těch problémových území relativně nedávno. Vznikly kraje, převedl se podfinancovaný bytový fond do majetku obcí, základní školství zřizují také obce. Státní agendy vykonávají zaměstnanci obcí. V 90. letech proběhl boj o pořádkovou policii mezi městy, které si chtěly vybudovat svoje ozbrojené sbory městské policie. Ty ale nevyšetřují, a nedotáhlo se to do kanadské nebo americké podoby metropolitních policií, že by městská policie dělala nějaké základní vyšetřování. Zároveň za poslední dva roky ubylo v Ústeckém kraji přes tři sta policistů, což v území s tak velkou kriminalitou je na pováženou.

Jak má podle vás policie v těchto regionech postupovat? Mluví se o zřízení stálé pořádkové jednotky v Ústí nad Labem.

To je v pořádku. Pořád bude ještě sto policistů chybět oproti stavu roku 2009. Navíc po minulých reformách je policie v dezolátním stavu, jak početně, tak morálně.

Jaká vidíte řešení?

Řešení, pokud myslíte něco trvalého, konečného neexistuje. Přestože existují hasiči, občas hoří. Existuje mnoho cest ke zlepšování stavu. Je třeba, aby policista šetřil všechny podněty občanů a informoval je o výsledku. Je třeba zabránit tomu, aby byli občané zrazováni od podání oznámení na to či ono. Je potřeba zavřít výrobní pervitinu, sběrný porušující zákon. Je třeba v každé obci popsat, co jsou konkrétní problémy, jak se budou řešit a jak se pozná, že nastalo nějaké zlepšení. A tu mapu problémů a dílčích kroků je potřeba udělat společně s policií, živnostenským úřadem, stavebním úřadem, odborem životního prostředí, hygienickou správou, sociálně právní ochranou dětí a politickým vedením obce.

Vrátil jste se z Varnsdorfu, jak byste řešil situaci tam, například?

Vezmeme-li jako příklad nejproblémovější ubytovnu ve Varnsdorfu, její zavření je podle mne ve spolupráci těchto aktérů otázkou týdne, vzhledem ke stavu, ve kterém je. Pokud šlo zvládnout zlepšení života v litvínovském Janově tímto typem

spolupráce a koordinací, je jistě možné to udělat kdekoli i bez legislativních změn.

Tereza Nosálková

Autorka je redaktorkou serveru Aktualne.cz

Zdroj: <http://www.clovektisni.cz/index2.php?id=113&idArt=1832>

Starostka Šluknova: Nikdy jsme se Romů nezeptali, jestli se chtějí integrovat
14.9.2011, E15.cz

Šluknov, město, podle kterého se jmenuje severočeský výběžek, zažilo v tomto roce nárůst kriminality přes 200 procent. Za trestnou činnost podle starostky ale můžou hlavně místní. Řešení pro soužití Romů a majority je hlavně práce, důsledná kontrola a rodinná výchova. „My tu hovoříme o zpřísnění, přitom my slušní ta pravidla dodržujeme a přísná nám vůbec nepřijdou,“ říká v rozhovoru pro E15.cz starostka Šluknova Eva Džumanová.

Kolik Romů žije ve Šluknově?

Počet obyvatel podle barvy pleti se samozřejmě nikde neuvádí, je to tedy opravdu jen můj hrubý odhad, tipuji kolem 500.

Jak byste popsala soužití mezi majoritou a Romy?

My jsme tady v pohraničí celá desetiletí žili v souladu s menšinami – jak s Romy, s Němci, tak s Poláky, Vietnamci. Do téhle vyhrocené doby jsme tu žili, dá se říct, bez problémů.

Nebyly ty problémy jen pod povrchem?

Ne. Taková ta drobná majetková trestná činnost, kterou máte určitě na mysli, ta tu byla vždy, ale zdaleka ne v takové míře.

Kdy se to změnilo?

Zlom nastal na začátku roku, kdy nám kriminalita stoupla o víc než 200 procent.

S čím to souviselo?

V loňském roce se sem přistěhovala spousta sociálně slabých rodin a on se ten negativní vývoj rád svádí na ně. Ale podle statistik policie za většinu přestupků mohou místní. (80 procent, pozn. red.)

Kde se tito noví lidé vzali?

Pochází z oblasti celého severočeského kraje a v žádném případě se nestěhují do obecních bytů. Bohužel do objektů, které jsou v soukromém vlastnictví. Dostanou dekret na byt, a jestliže tu mají kde bydlet, naši úředníci jsou povinni je přihlásit.

Proč se stěhují zrovna sem?

To bych také ráda pochopila. Kdybych se měla stěhovat, šla bych někam, kde je práce, sociální jistoty, za lepším. Já nechápu jejich pohyb, protože my jim tady nemáme co nabídnout. Tady je dlouhodobě vysoká nezaměstnanost. Ale chápu, že utíkají před jinými problémy, před dluhy atd. Anebo je to problém, který konečně někdo nazval pravým jménem, že se sem ti sociálně slabí přemisťují proto, že tam jinde uvolní nějaké prostory. Ale to ten problém jen přesune, nevyřeší.

Co za lidi jsou ti soukromí vlastníci ubytoven?

Soukromí vlastníci. To je problém měst Varnsdorf, Rumburk a Šluknov.

To jsou místní lidé?

Ne. Třeba majitel našeho sídliště je z Teplic. Paneláky dříve patřící městu se před 16 lety prodaly, hlavně proto, že byly ve špatném stavu. Zpětně to vnímáme jako chybu.

Je možné, že ti vlastníci jsou z míst, odkud se ti lidé přistěhovali?

To nemůžu s jistotou potvrdit.

Jaká je mezi Romy nezaměstnanost?

Celková nezaměstnanost je 18, v zimě 20 procent.

Jakou práci tu jde vůbec sehnat?

Kdysi jsme byli průmyslová oblast, byl tu rozvinutý strojírenský a také textilní průmysl. Textilní zanikl, ze strojírenství zbyl Topos, přibyla nová firma Plaston, zůstal kamenoprůmysl LOM.

Kdo zaměstnává Romy?

Starší generace ty návyky má, máme tu spoustu spořádaných rodin, kdy pracují i jejich děti. Ale uplatnění těch sociálně slabých na trhu práce je mizivé. Řešilo se to tu formou veřejně prospěšných prací (VPP) přes úřad práce, to bylo úžasné. To považuji za řešení pro lidi, kteří nemají na trhu práce co nabídnout. Práce ve městě je mnoho, bylo to dotované a zaměstnávali jsme několik desítek lidí. A na městě to bylo vidět. Ti lidé byli rádi, že mají práci, ale bohužel s vládními škrty došlo i na ně. Nyní zaměstnáváme pouze dva a to jen na tři měsíce. Tady vidím obrovskou rezervu. Já stojím nohama na zemi. Byli bychom rádi, kdyby přijel investor a postavil tu továrnu pro 300 lidí, ale to asi těžko.

Jakou práci dělali lidé přes VPP?

Dělnickou. Úklid ve městě, údržba zeleně, někteří měli školení třeba na sekání trávy, manipulaci s pilou.

To platil úřad práce?

Ano.

Jaké vidíte možnosti integrace Romů?

To je tu už 50 let a zatím nikomu se to nepodařilo. Je to velice složité. Já si kladu otázku, jestli jsme se jich někdy v minulosti zeptali, jestli oni se chtějí integrovat. My jim vnucujeme náš styl života a dostali jsme se tam, kde jsme.

Jak využíváte vládní peníze pro sociální prevenci?

Máme projekt na prevenci kriminality. Každý rok pořádáme letní tábor pro sociálně slabé, převážně romské děti. Jsme zapojení do programu zaměstnanosti přes Agenturu pro sociální začleňování. Budeme nabírat dva asistenty prevence kriminality k městské policii, smlouvy jsou připravené, čekáme na doklad, že dotace proběhne.

Jaké zkušenosti máte s Agenturou pro sociální začleňování?

Spolupracujeme dva roky. Agentura provádí poradenskou činnost. Nabízí projekty, právě pro zaměstnanost. V současné době je ale prezentovaná jako agentura,

kteřá musí řešit problém. Ona ho ale řeší do budoucna, ne teď, aktuálně.

Co by vám tedy pomohlo? Změny v zákonech?

Občané mě oslovují dnes a denně a chtějí radikální řešení, všichni víme, o čem je řeč...

Co říkají?

Zastavit přísun nepřizpůsobivých a problémové vystěhovat. Což by bylo nejjednodušší a já je chápu. Žádný starosta ale ty páky nemá a touhle cestou jít nemůžeme. Navrhli jsme desatero, byli tu politici, ministr vnitra, skutečně se tím intenzivně zabýváme, protože to není jen problém Šluknovského výběžku. Ty problémy už vykrytalizovaly jinde, teď konečně je na čase s tím něco dělat. Musíme prostě využít toho, co se osvědčilo, nic nového tu nevymyslíme.

Kde berete inspiraci?

Ředitel litvínovské městské policie nám poskytl praktické rady. Změna legislativy je sice hezká věc, ale to je běh na dlouhou trať. To se bavíme o letech. Práce zůstane na úřadech, na policii. Plán máme. V Litvínově razí cestu nulové tolerance, což mě se líbí velice.

Co konkrétně vám pan Klika poradil?

Zaprvé zdůraznil, že je to důsledná a znovu důsledná dlouhodobá práce v problémových lokalitách. V první řadě zmapování těch lokalit, abychom měli přesný přehled o tom, kolik lidí tam bydlí, v jakých podmínkách, zda jsou vedeni na úřadu práce, zda jsou tu legálně, zda posílají děti do školy atd. Tahle práce nám tu zůstane. Změna zákonů je fajn, ale nemůžeme čekat dva roky.

Jak si představujete nulovou toleranci v praxi?

Když někdo něco provede, tak bez rozdílu, všichni musí dodržovat pravidla úplně stejně. Bez rozdílu pleti.

Jde tedy o zpřísnění...

My tu hovoříme o zpřísnění, přitom my slušní ta pravidla dodržujeme a přísná nám vůbec nepřijdou. Je to spíš vyžadování toho, co je standard. Aby to nebylo bráno, že tady šijeme nějaký bič, to ne.

Jsou mezi sociálně slabými i příslušníci majority?

Samozřejmě ano. Nevýhodou je, že většinu tvoří Romové a pak se to hází do jednoho pytle a to já nerada. My tady máme mnoho Romů slušných. Ale problém, co nám tu vyvstal s agresivitou, je problém mladých. Je to jiná generace.

Jak se dají tito mladí změnit?

Co si budeme povídat, osobnost člověka, jeho charakter, je hotová ve 12 letech. Dvacetiletého kluka, co páchá trestné činy, kdo ho má vychovat, když to neudělala jeho rodina? To si řekněme na rovinu. Ono se to pak přehazuje na stát, na radnici, ale základ je v rodině. Co máme dělat s těma osmnáctiletýma klukama? Ta nabízená ruka tu je, ale musí být vůle druhé strany.

Myslíte, že k něčemu pomůžou pochody nespokojených obyvatel?

Ten první projev nespokojenosti, ty lidi chápu. Je to tu poprvé, nikdo to tu

nepamatuje, lidi se tu cítí ohrožení. Pokud máte na mysli pochody neonacistů, to už je důsledek a samozřejmě je mi jasné, že tyto projevy řešení nepomohou. Budou tam řečeny slogany, které lidi chtějí slyšet. Oni nabídnou A, tedy chceme, ale už ne B, tedy co udělat a jestli to je možné, legální. Maximálně se tu poperou a my tu pak musíme žít dál.

Zdroj: <http://euro.e15.cz/hyde-park/rozhovory/starostka-sluknova-nikdy-jsme-se-romu-nezeptali-jestli-se-chteji-integrovat-700125>